

La Bomba de Cal Vidal

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carrer de Sant Josep de Cal Vidal, 08692-Puig-reig
Emplaçament Carrer de Sant Josep

Coordenades:

Latitud: 41.94448
Longitud: 1.88094
UTM Est (X): 407241
UTM Nord (Y): 4644217

Classificació

Número de fitxa 08175 - 365
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Popular
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad. :08174A004000400000HD

Fitxes associades:

[Fàbrica de Cal Vidal](#)
[Colònia Vidal o Cal Vidal](#)

Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dv., 20/03/2020 - 01:00

Descripció

La bomba de cal Vidal és un mecanisme construït a principis del s. XX per aconseguir portar l'aigua de la part baixa de la colònia i del riu Llobregat a la zona on es van construir els habitatges. Tècnicament es tracta d'una "bomba aspirant" que, en aquest cas, està protegida per una estructura de pedra rebossada.

Observacions:

La bomba aspirant està formada per un cilindre que conté un pistó mòbil que està connectat amb el subministre d'aigua mitjançant un tub. Una vàlvula bloqueja l'entrada del tub al cilindre. La vàlvula és com una porta amb frontisses que només s'obre cap amunt, deixant pujar però no baixar l'aigua. Dins del pistó, hi ha una segona vàlvula que funciona en la mateixa forma. Quan s'acciona la manivella, el pistó puja. Això augmenta el volum existent sota del pistó, i, per tant, la pressió disminueix. La pressió de l'aire normal que actua sobre la superfície de l'aigua, del pou, fa pujar el líquid pel tub, franquejant la vàlvula que s'obre i la fa entrar en el cilindre. Quan el pistó baixa, es tanca la primera vàlvula, i s'obre la segona, que permet que l'aigua passi a la part superior del pistó i ocupi el cilindre que està sobre d'aquest. El cop següent cap amunt fa pujar l'aigua i al mateix temps aconseguir que entri més aigua al cilindre, per sota del pistó. L'acció continua mentre el pistó puja i baixa.

Història

La Colònia Vidal és una de les colònies tèxtils que es van instal·lar al peu del riu Llobregat durant l'últim terç del segle XIX i els primers anys del segle XX per a utilitzar la seva aigua com a font d'energia. Va ocupar el darrer espai que quedava lliure entre Navàs i Berga, la zona on es va crear la principal concentració de colònies d'Europa. A partir del moment del tancament de la fàbrica, les noves idees apunten cap a una revalorització del patrimoni trobant nous usos a les instal·lacions i així neix un Museu que permet explicar com era la vida a la colònia. Tan bon punt la fàbrica es posà en marxa també es començaren a construir els primers habitatges i el primer carrer de la colònia, el carrer de Sant Ignasi, encara existent. Cal Vidal presenta la singularitat que els habitatges -més grans que a la majoria de colònies; tenien uns 75 m²-, els serveis i els equipaments de la colònia queden força allunyats de la fàbrica i el riu. La part de la colònia on els treballadors passaven les (poques) hores lliures que tenien queda molt ben delimitada de la part on els obrers havien de fer la jornada laboral. Aquesta separació era positiva per la "qualitat" de vida dels treballadors. Amb els pisos allunyats de l'espai industrial s'estalviaven haver de sentir, constantment, el soroll dels telers i haver de patir la fredor i la humitat de la proximitat del riu. A més, a Cal Vidal, al contrari d'altres colònies, no hi havia muralles.

Bibliografia

VV.AA. Cal Vidal, una colònia museu, a L'EROL núm.39, Berga 1992. Lluís M. VIDAL: L'assentament de les colònies. Cal Vidal, a L'EROL núm.39, Berga 1992. Josep CAMPRUBI: Cal Vidal: Una colònia, una fàbrica, un poble, a L'EROL núm.39, Berga 1992. R. SERRA: La colònia Vidal, Parc Fluvial de les Colònies del Llobregat, s/d. PEREZ LOPEZ ADVOCATS ASSOCIATS, S.L. Modificació puntual del pla general ordenació urbana sector de la Colònia Vidal. Puig-reig (Berguedà). TEA DIFUSIÓ CULTURAL, S.L. X. ANNEX- Estudi històric i arquitectònic, 2009. R. SERRA: Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Editorial 2000. R. SERRA: La Colònia Vidal, a "Quaderns de Didàctica i difusió del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya", Terrassa 1995, 2a edició 2003 CLUA, J. Legislació i assentaments fabrils: Les colònies industrials a Catalunya. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona. Maig, 1994. COMELLAS, J. «Retorn al passat» dins Presència del 20 al 26 de setembre del 2002. DDAA. El Llobregat, nervi de Catalunya. Angle Editorial, Centre d'Estudis del Bages i Àmbit de Recerques del Berguedà.

Manresa, 1997. DDAA. Model de desenvolupament per a les colònies del Llobregat. Fundació Caixa Manresa, Angle Editorial. Manresa, 2000. VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. CABANA, Francesc (2006): La saga dels cotoners catalans, Barna, Ed. Proa VV.AA. (2010). Colònies Industrials, Catàleg de l'Exposició Colònies Industrials, Museu d'Història de Catalunya/ Col·legi de Periodistes de Catalunya, Barcelona TEIXIDOR, E. I SERRA, R. (2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.

